190. MEKTUP

١٩٠ – ﴿ اَلْمَكْتُوبُ التِّسْعُونَ وَالْمِائَةُ : اِلَى وَاحِدٍ مِنْ أَوْلاَدِ الْمِيرْ مُحَمَّد نُعْمَانَ الْبَدَخْشِيِّ فِي التَّحْرِيضِ عَلَى الْمُدَاوَمَةِ عَلَى الذِّكْرِ وَاخْتِيَارِ الطَّرِيقَةِ النَّقْشَبَنْدِيَّةِ مَعَ بَيَانِ كَيْفِيَّةِ الذِّكْرِ ﴾

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ أَجْمَعِينَ اِعْلَمْ وَتَنَبَّهْ اَنَّ سَعَادَتَكَ بَلْ سَعَادَةَ جَمِيعِ بَنِى آدَمَ وَفَلاَحَهُمْ وَخَلاَصَهُمْ كُلُّ ذَلِكَ فِى ذِكْرِ مَوْلاَهُمْ جَلَّ سُلْطَانُهُ فَيَنْبَغِى اسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ اْلاَوْقَاتِ بِالذِّكْرِ اْلاِلٰهِيِّ جَلَّ شَأْنُهُ بِقَدْرِ اْلاِمْكَانِ وَاَنْ لاَ يُجَوِّزَ الْغَفْلَةَ لَحْظَةً وَاحِدَةً وَلِلّٰهِ سُبْحَانَهُ الْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ اَنَّ دَوَامَ الذِّكْرِ يَتَيَسَّرُ فِى طَرِيقَةِ خَوَاجَكَانْ قَدَّسَ اللّٰهُ أَسْرَارَهُمْ فِى اْلاِبْتِدَاءِ وَيَحْصُلُ ذَلِكَ فِيهَا عَلَى طَرِيقِ اِنْدِرَاجِ النِّهَايَةِ فِى الْبِدَايَةِ فَاخْتِيَارُ هَذِهِ الطَّرِيقَةِ كَانَ لِلطَّالِبِ أَوْلَى وَأَنْسَبَ بَلْ يَكُونُ وَاجِبًا عَلَيْهِمْ وَلاَزِمًا فَعَلَيْكَ اِذًا صَرْفُ التَّوَجُّهِ عَنْ جَمِيعِ الْجِهَاتِ وَاْلاِقْبَالُ بِالْكُلِّيَّةِ عَلَى جَانِبِ أَكَابِرِ هَذِهِ الطَّرِيقَةِ الْعَلِيَّةِ وَطَلَبُ الْهِمَّةِ مِنْ بَوَاطِنِهِمُ الشَّرِيفَةِ وَلاَ بُدَّ مِنَ الذِّكْرِ فِى اْلاِبْتِدَاءِ فَيَنْبَغِى اَنْ تَتَوَجَّهَ اِلَى الْقَلْبِ الصَّنَوْبَرِيِّ الشَّكْلِ فَاِنَّ تِلْكَ الْمُضْغَةَ كَالْحُجْرَةِ لِلْقَلْبِ الْحَقِيقِيِّ وَاَنْ تَجْرِيَ اْلاِسْمَ الْمُبَارَكَ "اَللّٰهُ" عَلَى هَذَا الْقَلْبِ وَلاَ تُحَرِّكْ عُضْوًا مِنْ أَعْضَائِكَ فِى هَذَا الْوَقْتِ بِالْقَصْدِ وَاقْعُدْ مُتَوَجِّهًا اِلَى الْقَلْبِ بِالْكُلِّيَّةِ وَلاَ تَخَيَّلْ صُورَةَ الْقَلْبِ بِالْقُوَّةِ الْمُتَخَيِّلَةِ اَصْلاً وَلاَ تَلْتَفِتْ اِلَيْهَا قَطْعًا فَاِنَّ الْمَقْصُودَ التَّوَجُّهُ اِلَى الْقَلْبِ لاَ تَصَوُّرُ صُورَتِهِ وَيَنْبَغِى اَنْ تُلاَحِظَ مَعْنَى اللَّفْظِ الْمُبَارَكِ "اَللّٰهُ" بِـــ "**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْئٌ**" وَأَنْ لاَ تَضُمَّ اِلَيْهَا شَيْئًا مِنْ مُلاَحَظَةِ الصِّفَاتِ حَتَّى الْحَاضِرِيَّةَ وَالنَّاظِرِيَّةَ لِئَلاَّ تَنْزِلَ مِنْ ذِرْوَةِ حَضْرَةِ الذَّاتِ اِلَى حَضِيضِ الصِّفَاتِ فَتَقَعَ مِنْهَا اِلَى شُهُودِ الْوَحْدَةِ فِى الْكَثْرَةِ وَتَطْمَئِنَّ بِشُهُودِ الْمِثَالِيِّ مِنَ التَّعَلُّقِ بِمَنْ تَنَـــزَّهَ عَنِ الْمِثَالِ وَالتَّوَجُّهِ اِلَيْهِ فَاِنَّ كُلَّمَا

يَظْهَرُ فِي مِرْآةِ الْمِثَالِيِّ لاَ يَكُونُ مِصْدَاقًا لِـــ "**لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ**" وَكُلَّمَا يُشَاهَدُ فِي الْكَثْرَةِ لاَ يَكُونُ وَاحِدًا حَقِيقِيًّا اَلْبَتَّةَ يَنْبَغِي لِلْعَاقِلِ اَنْ يَطْلُبَ الْمُنَـــزَّهَ عَنِ الْمِثَالِ فِيمَا وَرَاءَ الْمِثَالِيِّ وَاَنْ يَلْتَمِسَ الْبَسِيطَ الْحَقِيقِيَّ فِي خَارِجِ حِيطَةِ الْكَثْرَةِ فَاِنْ ظَهَرَتْ صُورَةُ الْمُرْشِدِ وَقْتَ الذِّكْرِ مِنْ غَيْرِ تَكَلُّفٍ يَنْبَغِي اَنْ تَذْهَبَ بِهَا اِلَى الْقَلْبِ وَاَنْ تَشْتَغِلَ بِالذِّكْرِ حَافِظًا لَهَا فِي الْقَلْبِ (**أَ تَدْرِى**) مَنِ الْمُرْشِدُ اَلْمُرْشِدُ مَنْ تَسْتَفِيدُ مِنْهُ طَرِيقَ الْوُصُولِ اِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ وَتَجِدُ مِنْهُ مَدَدًا وَاِعَانَةً فِي هَذَا الطَّرِيقِ وَمُجَرَّدُ لُبْسِ الْكُلاَهِ وَالْخِرْقَةِ وَاَخْذِ الشَّجَرَةِ وَغَيْرِهَا مِمَّا صَارَ عُرْفًا وَرَسْمًا بَيْنَ النَّاسِ كُلُّهَا خَارِجَةٌ عَنْ حَقِيقَةِ الْمُرْشِدِيَّةِ وَالْمُرِيدِيَّةِ وَدَاخِلَةٌ فِي الرُّسُومِ وَالْعَادَاتِ اِلاَّ اَنَّ الْخِرْقَةَ اِنْ حَصَلَتْ مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمِّلِ وَعَامَلْتَ بِهَا بِالْاِعْتِقَادِ وَالْاِخْلاَصِ فَاحْتِمَالُ حُصُولِ الثَّمَرَاتِ وَالنَّتَائِجِ قَوِيٌّ فِي هَذِهِ الصُّورَةِ (**وَاعْلَمْ**) أَنَّ الْمَنَامَاتِ وَالْوَاقِعَاتِ لاَ اعْتِمَادَ عَلَيْهَا وَلاَ اعْتِبَارَ لَهَا فَاِنَّ الْاِنْسَانَ لاَ يَكُونُ سُلْطَانًا اَوْ قُطْبَ الْوَقْتِ فِي الْحَقِيقَةِ بِسَبَبِ رُؤْيَةِ نَفْسِهِ كَذَلِكَ فِي الْمَنَامِ فَاِنْ كَانَ فِي الْوَاقِعِ سُلْطَانًا اَوْ قُطْبَ الْوَقْتِ فَمُسَلَّمٌ وَكَذَلِكَ كُلَّمَا يَظْهَرُ مِنَ الْاَحْوَالِ وَالْمَوَاجِيدِ فِي الصَّحْوِ وَالْاِفَاقَةِ فَفِيهِ مَجَالٌ لِلاِعْتِمَادِ عَلَيْهِ وَاِلاَّ فَلاَ (**وَاعْلَمْ**) أَنَّ نَفْعَ الذِّكْرِ وَتَرَتُّبَ الْاَثَرِ عَلَيْهِ مَرْبُوطٌ بِاِتْيَانِ اَحْكَامِ الشَّرِيعَةِ فَيَنْبَغِي حُسْنُ الْاِحْتِيَاطِ فِي أَدَاءِ الْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ وَاجْتِنَابِ الْمُحَرَّمِ وَالْمُشْتَبِهِ وَالرُّجُوعُ اِلَى الْعُلَمَاءِ فِي الْقَلِيلِ وَالْكَثِيرِ وَالْعَمَلُ بِمُقْتَضَى فَتْوَاهُمْ وَالسَّلاَمُ.

TÜRKÇE ANLAMI

Bu Mektup Mîr Muhammed Nu'mân Bedahşî'nin[378] oğullarından birine yazılmıştır. Zikre devamı, zikrin zeyfiyetini ve Nakşibendî tarikatının tercih edilmesini beyan etmektedir.

[378] Hayatı için 119. Mektubun dipnotuna bakınız.

Hamd, âlemlerin Rabbi Allah Teala'yadır. Salat ve selam peygamberlerin Efendisine ve O'nun bütün pak âline olsun.

Biliniz ve dikkat ediniz ki, sizin ve hatta bütün Adem oğullarının saadeti, kurtuluşu ve felahı, bütün bunlar Yüce Mevla'yı zikretmeye bağlıdır. Bütün vakitlerin, imkan nispetinde, Allah'ın (Celle Şânühü) zikri ile geçirilmesi gerekir. Bu hususta bir anlık gaflet bile doğru değildir. Allah Teala'ya hamd u sena olsun ki, Hâcegân[379] Tarikatında (kaddese esrarehüm), daha ilk basamakta devamlı zikir hâlinde olmak mümkündür. Bu durum, *İndiracü'n-Nihaye fi'l-Bidaye*[380] kuralı gereği meydana gelmektedir. Binaenaleyh salik için en münasip, en uygun olan bu tarikattır. Hatta bunu tercih etmeleri vaciptir, elzemdir. Öyle ise diğer bütün yollardan sarf-ı nazar edip, bütünüyle bu yüce tarikatın büyüklerinin yoluna yönelmen ve onların maneviyatlarından himmet talep etmen gerekir.

Daha ilk basamakta zikrin bulunması zorunludur. Zikir esnasında çam kozalağı şeklindeki kalbe teveccüh edilir. Çünkü bu et parçası, hakiki kalbin yuvası mesabesindedir. Mübarek "Allah" isminin zikri bu kalpte icra edilir. Bu esnada kasıtlı olarak her hangi bir uzuv hareket ettirilmez. Bütünüyle kalbe müteveccih olarak oturulur. Kesinlikle hayal gücünü zorlayıp kalbin şeklini aklına getirmeye çalışma, asla şekle iltifat etme. Çünkü maksat, kalbe teveccüh etmektir, kalbin şeklini zihinde canlandırmak değildir. "***Hiçbir şey ona benzer değildir.***" (Şûra, 11) gerçeğini aklında tutarak mübarek "Allah" lafzını düşün. Buna ilaveten hiçbir sıfatı düşünme, hatta Allah Teala'nın "hazır" ve "nazır" olma sıfatlarını bile düşünme ki, Zât-ı Pâk-i Sübhânî'nin huzurunda olma zirve noktasından inip sıfatlarının aşağı noktasına düşmeyesin. Aksi halde kesret içinde vahdeti müşahedeye düşersin ve de eşi ve benzeri olmayan Allah Teala'ya bağlanmak ve O'na teveccüh etmek yerine benzerleri müşahede ile mutmain olursun. Zira misal aynasında görülen hiçbir şey, eşi ve benzeri olmayan Allah olamaz. Kesrette müşahede edilen hiçbir şey elbette gerçek tek (Vâhid-i Hakiki) olmaz. Aklı başında kişi, misal

---

[379] Hacegan, Farsça bir kelime olup sözlükte hocalar anlamına gelir. Abdulhalık Gucduvani'nin izini takip eden tarikat silsilesi. Bu tarikat medrese ve hoca merkezli olması sebebiyle anılan ismi almıştır. Deyim aynı zamanda Nakşibendi tarikatının diğer bir adıdır.

[380] İndirâcü'n-nihâye fi'l-bidâye; son mertebenin baş mertebeye girdirilmesi, demektir. Son mertebede yaşanan bazı hallerin bir örneğinin ilk mertebede tattırılmasıdır. Bu hususiyet Nakşî tarikatının en ayırıcı özelliğini teşkil etmektedir.

(benzer) âlemini geçip, eşi ve benzeri olmayanı talep eder, kesret dairesi dışındaki Basit-i Hakikiyi[381] arar.

Zikir esnasında tekellüfsüz olarak şeyhin görüntüsü gözünün önüne gelirse, onu kalbe götür, kalpte muhafaza ederek zikir ile meşgul olmaya devam et.

Mürşid kimdir? Mürşid, Cenab-ı Hak ve Tekaddes Hazretlerine vasıl olma yolunda kendisinden istifade ettiğin, yardım gördüğün, destek aldığın kimsedir. Yoksa bir külah takmış, hırka giymiş, tarikat soy kütüğü gibi halk arasında adet ve usul olmuş benzeri şeylere sahip olmuş kimse değildir. Bütün bunlar, mürşidliğin ve müridliğin dışındaki adet ve usullerdir. Hırka, ancak kamil ve kemale erdirebilen bir şeyhten gelmiş, itikad ve ihlasla gereği gibi muamele görmüşse, bu durumda netice ve meyve vermesi kuvvetle muhtemeldir.

Bilinmelidir ki, rüyalara ve vakıalara güvenilmez, itibar edilmez. Çünkü kişi, rüyada kendisini sultan veya zamanın kutbu gördü diye böyle olmaz. Şayet gerçekte sultan veya zamanın kutbu ise, bu müsellemdir. Bu böyle olduğu gibi, ayık ve uyanık iken görünen hallere ve vecdlere itimat edilir, aksine edilmez.

Bilinmelidir ki, zikrin fayda vermesi, neticesinin ortaya çıkması, şeriat hükümlerini yerine getirmeye bağlıdır. Binaenaleyh farzları, sünnetleri yerine getirmede, haramlardan ve şüpheli şeylerden kaçınmada son derece ihtiyatlı davranmak, büyük-küçük her meselede şeriat alimlerine müracaat etmek ve fetvalarına göre amel etmek gerekir.

Baki selamlar…

KELİME ANLAMI

190. <: اَلْمَكْتُوبُ التِّسْعُونَ وَالْمِائَةُ **Yüz doksanıncı mektup** *(Kime gönderilmiştir?)* اِلَى وَاحِدٍ مِنْ أَوْلَادِ الْمِيرْ مُحَمَّدِ نُعْمَانَ الْبَدَخْشِيِّ **Mîr Muhammed Nu'man Bedahşi'nin çocuklarından birine gönderilmiştir** *(Ne hakkındadır?)* فِي التَّحْرِيضِ **Teşvik hakkındadır** *(Neye?)* عَلَى الْمُدَاوَمَةِ عَلَى الذِّكْرِ **Zikre devam etmeye** *(Daha?)* وَاخْتِيَارِ الطَّرِيقَةِ

---

[381] Basit-i Hakiki; Allah Teala'dır.

النَّقْشبَنْدِيَّة Ve Nakşibendi Tarîkatı'nı tercih etmeye (teşvik hakkındadır) *(Ne ile beraber?)* مَعَ بَيَانِ كَيْفِيَّةِ الذِّكْرِ Zikrin nasıl yapılacağının açıklamasıyla beraber ➢

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ Hamd Alemlerin Rabbi'ne وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ Salât ve selam عَلَى سَيِّدِ الْمُرْسَلِينَ Peygamberlerin efendisine وَعَلَى آلِهِ الطَّاهِرِينَ Ve onun tertemiz ehline أَجْمَعِينَ Hepsine olsun اِعْلَمْ وَتَنَبَّهْ Bil ve farkına var ki! اَنَّ سَعَادَتَكَ Senin saadetin بَلْ سَعَادَةَ جَمِيعِ بَنِى آدَمَ Hatta bütün Ademoğullarının saadeti وَفَلاَحَهُمْ وَخَلاَصَهُمْ Başarı ve kurtuluşları كُلُّ ذَلِكَ Bunların hepsi فِى ذِكْرِ مَوْلاَهُمْ جَلَّ سُلْطَانُهُ Saltanâtı yüce olan sahiplerinin (Allah'ın) zikrindedir فَيَنْبَغِى Öyleyse gerekir *(Ne?)* اِسْتِغْرَاقُ جَمِيعِ الْاَوْقَاتِ Bütün vakitleri değerlendirmek, geçirmek *(Neyle?)* بِالذِّكْرِ الْاِلَهِىِّ جَلَّ شَانُهُ Şânı yüce olan ilâhî zikirle *(Ne kadar?)* بِقَدْرِ الْاِمْكَانِ Mümkün olduğunca وَاَنْ لاَ يُجَوِّزَ Ve fırsat vermemelidir *(Neye?)* اَلْغَفْلَةَ Gaflete *(Ne kadar?)* لَحْظَةً وَاحِدَةً Bir an bile وَلِلّٰهِ سُبْحَانَهُ Allah-u Teâla'ya اَلْحَمْدُ وَالْمِنَّةُ Hamd ve şükürler olsun ki اَنَّ دَوَامَ الذِّكْرِ Zikrin sürekli olması يَتَيَسَّرُ Nasip olmaktadır *(Nerede?)* فِى طَرِيقَةِ خَوَاجَكَانْ Hacegan yolunda قَدَّسَ اللهُ أَسْرَارَهُمْ Allah sırlarını takdis etsin *(Nerede?)* فِى الْاِبْتِدَاءِ Daha başlangıçta وَيَحْصُلُ ذَلِكَ Ve bu (zikrin sürekliliği) oluşur *(Nerede?)* فِيهَا Bu yolda *(Nasıl oluşur?)* عَلَى طَرِيقِ انْدِرَاجِ النِّهَايَةِ Yolun sonunun yer almasıyla *(Nerede?)* فِى الْبِدَايَةِ Başlangıçta فَاخْتِيَارُ هَذِهِ الطَّرِيقَةِ Binaenaleyh bu tarikatı tercih etmek كَانَ لِلطَّالِبِ Tâlip, mürid için olmuştur *(Ne olmuştur?)* أَوْلَى وَأَنْسَبَ Daha layık ve uygun olmuştur بَلْ يَكُونُ وَاجِبًا عَلَيْهِمْ وَلاَزِمًا Bilakis müridlere vacip ve lazımdır فَعَلَيْكَ اِذًا Bu durumda sana düşen صَرْفُ التَّوَجُّهِ İlgini çekmen *(Nereden?)* عَنْ جَمِيعِ الْجِهَاتِ Her yönden وَالْاِقْبَالُ بِالْكُلِّيَّةِ Ve tamamen yönelmendir *(Ne tarafa?)* عَلَى جَانِبِ أَكَابِرِ هَذِهِ الطَّرِيقَةِ الْعَلِيَّةِ Bu yüce tarikatın büyükleri tarafına وَطَلَبُ الْهِمَّةِ Ve himmet istemendir *(Neden?)* مِنْ بَوَاطِنِهِمُ الشَّرِيفَةِ Onların değerli iç dünyalarından وَلاَ بُدَّ مِنَ الذِّكْرِ Zikir gereklidir *(Nerede?)* فِى الْاِبْتِدَاءِ Başlangıçta فَيَنْبَغِى اَنْ تَتَوَجَّهَ Öyleyse yönelmen gerekir *(Neye?)* اِلَى الْقَلْبِ الصَّنَوْبَرِىِّ الشَّكْلِ Çam kozalağı şeklindeki kalbe فَاِنَّ تِلْكَ الْمُضْغَةَ Zira bu et parçası *(Ne

(gibidir?) كَالْحُجْرَةِ لِلْقَلْبِ الْحَقِيقِيِّ Hakiki kalbin odası gibidir وَاَنْ تَجْرِىَ Ve uygulamalısın *(Neyi?)* "اَللّٰه" الاِسْمَ الْمُبَارَكَ Mübarek "Allah" ismini *(Neye?)* عَلَى هٰذَا الْقَلْبِ Şu hakiki kalbe فِى هٰذَا *(Ne zaman?)* Hiçbir uzvunu عُضْوًا مِنْ اَعْضَائِكَ *(Neyi?)* (Sakın) oynatma وَلاَ تُحَرِّكْ الْوَقْتِ Zikir esnasında *(Nasıl?)* بِالْقَصْدِ Bile bile وَاقْعُدْ Ve otur *(Nasıl?)* مُتَوَجِّهًا Yönelmiş olarak *(Neye?)* اِلَى الْقَلْبِ Kalbine *(Nasıl?)* بِالْكُلِّيَّةِ Tamamen وَلاَ تَخَيَّلْ Ve düşünme *(Neyi?)* وَلاَ اَصْلاً Asla (düşünme) بِالْقُوَّةِ الْمُتَخَيِّلَةِ *(Ne ile?)* Hayal gücünle, صُورَةَ الْقَلْبِ Kalbin şeklini اَلتَّوَجُّهُ اِلَى Kesinlikle kalbin şekline yönelme تَلْتَفِتْ اِلَيْهَا قَطْعًا فَاِنَّ الْمَقْصُودَ Zira amaç الْقَلْبِKalbe yönelmektir لاَ تَصَوُّرُ صُورَتِهِ Yoksa kalbin şeklini düşünmek değildir وَيَنْبَغِى Ve gerekir *(Ne?)* اَنْ تُلاَحِظَ Düşünmen *(Neyi?)* "اَللّٰه" مَعْنَى اللَّفْظِ الْمُبَارَكِ Mübarek "Allah" lafzının manasını *(Ne ile?)* "لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ" بِـ "Onun benzeri yoktur" ayetinin manasıyla وَاَنْ لاَ تَضُمَّ اِلَيْهَا Ve düşüncene katmamalısın *(Neyi?)* شَيْئًا مِنْ مُلاَحَظَةِ الصِّفَاتِ Sıfatların düşüncesinden hiçbir şeyi حَتَّى الْحَاضِرِيَّةَ وَالنَّاظِرِيَّةَ Hatta, hazır ve nazır olma sıfatlarını bile düşünmemelisin *(Niçin?)* لِئَلاَّ تَنْزِلَ İnmeyesin diye *(Nereden?)* مِنْ ذِرْوَةِ حَضْرَةِ الذَّاتِ Hazret-i Zat zirvesinden *(Nereye?)* اِلَى حَضِيضِ الصِّفَاتِ Sıfatların eteklerine فَتَقَعَ مِنْهَا Ve düşmeyesin diye *(Nereye?)* اِلَى شُهُودِ الْوَحْدَةِ Vahdeti müşâhede etmeye *(Nerede?)* فِى الْكَثْرَةِ Kesretin içinde وَتَطْمَئِنَّ Ve de tatmin olmayasın diye *(Neyle?)* بِشُهُودِ الْمِثَالِيِّ Misali olanı görmekle *(Neye karşılık?)* مِنَ التَّعَلُّقِ Alaka kurmaya karşılık *(Kiminle?)* بِمَنْ تَنَزَّهَ Beri olan zat ile *(Neden?)* عَنِ الْمِثَالِ Benzeri olmaktan *(Daha?)* وَالتَّوَجُّهِ اِلَيْهِ Ve ona yönelmeye karşılık فَاِنَّ كُلَّمَا يَظْهَرُ Zira beliren her şey *(Nerede?)* فِى مِرْآةِ الْمِثَالِيِّ Misal aynasında لاَ يَكُونُ مِصْدَاقًا Gösterge olamaz *(Neye?)* "لَيْسَ كَمِثْلِهِ شَيْءٌ" لِـ "Onun benzeri yoktur" âyetinin manasına وَكُلَّمَا يُشَاهَدُ Ve müşâhede edilen her şey *(Nerede?)* فِى الْكَثْرَةِ Kesret aleminde لاَ يَكُونُ وَاحِدًا حَقِيقِيًّا اَلْبَتَّةَ Gerçek anlamda tek olamaz يَنْبَغِى Öyleyse gerekir *(Kime?)* لِلْعَاقِلِ Akıllı kişiye *(Ne?)* اَنْ يَطْلُبَ Araması *(Kimi?)* اَلْمُنَزَّهَ عَنِ الْمِثَالِ Benzerden beri olan Allah'ı *(Nerede araması?)* فِيمَا وَرَاءَ الْمِثَالِيِّ Misal aleminin ötesinde *(Daha ne lazımdır?)* وَاَنْ يَلْتَمِسَ Bulmaya çalışmalı *(Neyi?)* اَلْبَسِيطَ الْحَقِيقِيَّ Hakîki basîti/ tek

olanı *(Nerede?)* فِى خَارِجِ حِيطَةِ الْكَثْرَةِ Kesret âleminin sınırlarının dışında فَاِنْ ظَهَرَتْ Şayet görünürse *(Ne?)* صُورَةُ الْمُرْشِدِ Mürşidin hayali *(Ne zaman?)* وَقْتَ الذِّكْرِ Zikir esnasında *(Nasıl görünürse?)* مِنْ غَيْرِ تَكَلُّفٍ Zorlanmaksızın يَنْبَغِى (Bu durumda) gerekir *(Ne?)* اَنْ تَذْهَبَ بِهَا O sûreti taşıman *(Nereye?)* اِلَى الْقَلْبِ Kalbe *(Daha?)* وَاَنْ تَشْتَغِلَ Ve meşgul olman gerekir *(Ne ile?)* بِالذِّكْرِ Zikirle *(Ne halde?)* حَافِظًا لَهَا O sûreti muhafaza ederek *(Nerede?)* فِى الْقَلْبِ Kalpte (أَ تَدْرِى) مَنِ الْمُرْشِدُ Mürşit kimdir bilir misin? اَلْمُرْشِدُ Mürşid مَنْ تَسْتَفِيدُ مِنْهُ Kendisinden istifade ettiğin kişidir *(Neyi?)* طَرِيقَ الْوُصُولِ Kavuşmanın yolunu *(Kime?)* اِلَى جَنَابِ قُدْسِ الْحَقِّ جَلَّ سُلْطَانُهُ Saltanatı yüce Cenab-ı Hakk'a وَتَجِدُ مِنْهُ Ve kendisinden gördüğün kişidir *(Ne?)* مَدَدًا وَاِعَانَةً Yard'm ve destek *(Nerede?)* فِى هَذَا الطَّرِيقِ Bu yolda وَمُجَرَّدُ لُبْسِ الْكُلاَهِ وَالْخِرْقَةِ Sadece hırka ve külah, takke giymek وَاَخْذِ الشَّجَرَةِ Ve şecereyi elinde bulundurmak وَغَيْرِهَا Ve diğer şeyler *(Neden olan şeyler?)* مِمَّا صَارَ عُرْفًا وَرَسْمًا Örf ve alamet sayılan şeyler *(Nerede?)* بَيْنَ النَّاسِ İnsanlar arasında كُلُّهَا Bunların hepsi خَارِجَةٌ Dışındadır *(Neyin?)* عَنْ حَقِيقَةِ الْمُرْشِدِيَّةِ وَالْمُرِيدِيَّةِ Mürşidlik ve müridlik kavramlarının hakikatinin وَدَاخِلَةٌ Ve yer almaktadır *(Nerede?)* فِى الرُّسُومِ وَالْعَادَاتِ Örf ve alametlerde اِلاَّ اَنَّ الْخِرْقَةَ Ancak hırka اِنْ حَصَلَتْ Şayet alınırsa *(Kimden?)* مِنَ الشَّيْخِ الْكَامِلِ الْمُكَمَّلِ Kâmil ve mükemmil bir şeyhten وَعَامَلْتَ بِهَا Ve onu kullanırsan *(Nasıl?)* بِالْاِعْتِقَادِ وَالْاِخْلاَصِ (Teberrüklenme) inancı ve ihlasla فَاحْتِمَالُ حُصُولِ الثَّمَرَاتِ وَالنَّتَائِجِ Öyleyse bir takım neticelerin elde edilme ihtimali قَوِىٌّ Kuvvetlidir *(Ne zaman?)* فِى هَذِهِ الصُّورَةِ Bu durumda (وَاعْلَمْ) Bilesin ki;أَنَّ الْمَنَامَاتِ وَالْوَاقِعَاتِ Rüyalar ve vakıalar لاَ اعْتِمَادَ عَلَيْهَا Onlara güven وَلاَ اعْتِبَارَ لَهَا Ve itibar yoktur فَاِنَّ الْاِنْسَانَ Zira insan لاَ يَكُونُ سُلْطَانًا Ne sultan اَوْ قُطْبَ الْوَقْتِ Ne de zamanın kutbu olamaz *(Nerede?)* فِى الْحَقِيقَةِ Gerçekte *(Ne sebebiyle?)* بِسَبَبِ رُؤْيَةِ نَفْسِهِ كَذَلِكَ Kendisini öyle görmesi sebebiyle *(Nerede?)* فِى الْمَنَامِ Rüyada فَاِنْ كَانَ فِى الْوَاقِعِ Eğer gerçekte سُلْطَانًا اَوْ قُطْبَ الْوَقْتِ Sultan veya zamanın kutbu ise فَمُسَلَّمٌ Bu makbuldür وَكَذَلِكَ İşte böylece (makbuldür) *(Ne?)* كُلَّمَا ظَهَرَ Her görülen مِنَ الْاَحْوَالِ وَالْمَوَاجِيدِ Haller ve vecdler *(Nerede?)* فِى الصَّحْوِ وَالْاِفَاقَةِ Bilinç ve uyanıklık halinde فَفِيهِ مَجَالٌ İşte bunlarda da imkan vardır *(Neye?)* لِلْاِعْتِمَادِ عَلَيْهِ İtimat edilmeye وَاِلاَّ فَلاَ Bilinç

ve uyanıklık halinde olmazsa onlara da itimat yoktur (وَاعْلَمْ) Bilesin ki; أَنَّ نَفْعَ الذِّكْرِ Zikrin fayda vermesi وَتَرَتُّبَ الْاَثَرِ عَلَيْهِ Ve ondan netice elde edilmesi *(Nedir?)* مَرْبُوطٌ Bağlıdır *(Neye?)* بِاِتْيَانِ اَحْكَامِ الشَّرِيعَةِ Şerîat'in hükümlerini yerine getirmeye فَيَنْبَغِى Öyleyse gerekir *(Ne?)* حُسْنُ الْاِحْتِيَاطِ Güzel tedbir almak *(Ne hususunda?)* فِى أَدَاءِ الْفَرَائِضِ وَالسُّنَنِ Farz ve sünnetlerin edası وَاجْتِنَابِ الْمُحَرَّمِ وَالْمُشْتَبِهِ Haram ve şüpheli şeylerden kaçınma hususunda *(Daha ne gerekir?)* وَالرُّجُوعُ اِلَى الْعُلَمَاءِ Alimlere danışmak *(Nede?)* فِى الْقَلِيلِ وَالْكَثِيرِ Küçük-büyük her meselede وَالْعَمَلُ بِمُقْتَضَى فَتْوَاهُمْ Bir de vermiş oldukları fetvaların gereğiyle amel etmek gerekir وَالسَّلَامُ Selamlar.

